

Stap van onderzoek naar beleid

DOELSTELLING:

De cruciale stap van kwalitatieve ontwerp onderzoeksrapporten naar een gedragen ontwerp beleidsbeslissing op een transparante wijze communiceren en organiseren, in samenwerking met alle actoren.

1. Kwalitatieve onderzoeksrapporten

CONTEXT:

- Verschillende objectief wetenschappelijke ontwerp rapporten (MER, nautisch onderzoek, MKBA,...)
- Per rapport potentieel andere conclusies
- Geen van deze ontwerp rapporten bevat een rangschikking in de zin van 1, 2, 3,....
- De ontwerp rapporten bevatten wel een beoordeling per criterium: goed – niet goed ; +++ en --- ; 1,4 als verhouding tussen kosten en baten; soms kwantitatief doorgerekend, soms kwalitatief ingeschat door deskundigen.
- De motivering van die scores is cruciaal.

PROBLEEMSTELLING

- Je kan al die verschillende beoordelingen per criterium niet simpelweg optellen i.f.v. een eindrangschikking
 - Immers elk van die criteria heeft een andere waarde, en die waarde is in elk project potentieel anders (geen MCA)

AANPAK:

- Het is de bevoegde overheid die waardes toekent aan die criteria, in functie van een afweging
- Alle actoren kunnen gehoord worden over die waardes, maar enkel de politiek kan de knoop doorhakken
- Zo vroeg mogelijk in het proces de actoren kans geven opmerkingen te geven op ontwerp eindrapport

2. Van ontwerp eindrapport naar synthesesenota

CONTEXT

- De synthesesenota brengt de conclusies samen van alle deelrapporten van het geïntegreerd onderzoek
- Transparantie staat centraal in regelgeving en aanpak van complexe projecten

PROBLEEMSTELLING:

- Alvorens breed te communiceren moeten ontwerp eindrapporten voldoende kwaliteit hebben
- Kans dat conclusies worden gemaakt op basis van één onderdeel van het geïntegreerd onderzoek
- Het ontwerp rapport wordt pas goedgekeurd na afloop van het openbaar onderzoek, wat laat is in de procedure

AANPAK:

- Ontwerp eindrapport van het geïntegreerd onderzoek eerst door de kernactoren (projectteam, stuurgroep, tasc force, dienst Mer, 'bevoegde' adviesinstanties) laten nakijken, ifv check of het rijp is om breed verspreid te worden.
- Vervolgens communiceren we het ontwerp eindrapport naar alle betrokken partijen, uiteraard correct geduid dat het over ontwerp eindrapport gaat.
- We communiceren pas als alle deelrapporten van het geïntegreerd onderzoek beschikbaar zijn. Het volledige plaatje, en niet onderdeel per onderdeel. Conclusies worden gemaakt op basis van het volledige geïntegreerd onderzoek en niet op basis van één deelrapport.
- In de (korte) periode van nakijken ontwerp eindrapport wordt ook de synthesesnota opgemaakt. Dit is het samenbrengen van alle conclusies in één document, maar bevat geen afweging tussen de rapporten. De synthesesnota kan dan ook vlot opgemaakt worden omdat deze geen nieuwe informatie bevat.
- Het verdient de voorkeur de communicatie van het geïntegreerd onderzoek te bundelen met communicatie van de synthesesnota. Een persbericht is aangewezen om het statuut goed te duiden. Dat voorkomt dat anderen ermee aan de slag gaan.

3. Opmaak voorontwerp voorkeursbesluit

CONTEXT:

- De inhoud van het voorontwerp voorkeursbesluit is wel wettelijk vastgelegd, maar er is geen juridisch voorgeschreven procedure

PROBLEEMSTELLING:

- Hoe te komen tot de keuze van het voorkeursalternatief?
- Op welke wijze organiseer je als politieke verantwoordelijken overleg met sleutelactoren ea
- Timing die het beleid nodig heeft om de keuze tussen alternatieven te maken is niet wettelijk vastgelegd. Gevaar voor vertraging.

AANPAK:

- Na de eerste analyse van het ontwerp eindrapport met de kernactoren (projectteam, stuurgroep, tasc force,...) ontstaan ideeën mbt voorkeursalternatief
- Zo spoedig mogelijk de conclusies van het ontwerp eindrapport in een kabinetsoverleg naar voren brengen, samen met het ter beschikking stellen van de ontwerp rapporten zelf.
- De ideeën van alle actoren mbt het voorkeursalternatief worden kenbaar gemaakt aan de besluitvorming.
- Politieke overheid geeft signaal welk voorkeursalternatief uitgeschreven dient te worden in een voorontwerp van voorkeursbesluit.

4. Adviesvergadering

CONTEXT:

- In de formele procedure wordt het voorontwerp voorkeursbesluit samen met synthesesnota en ontwerp eindrapporten voor advies rondgestuurd (naar Vlaamse beleidsdomeinen, lokale besturen, strategische adviesraden, specifieke adviesinstanties zoals het havenbedrijf, NMBS,...) en dit 30 dagen voor de eigenlijke adviesvergadering.

PROBLEEMSTELLING:

- De kans is zeer reëel dat in die 30 dagen één van de actoren het voorontwerp voorkeursbesluit publiek maakt.

AANPAK:

- Het voorontwerp voorkeursbesluit wordt door de overheid zelf publiek gemaakt. Uiteraard ook hier weer met de nodige duiding over het statuut ervan. Diezelfde duiding ook via een persbericht kenbaar maken.
- Het is aangewezen vlak voor de publieke bekendmaking reeds aan de sleutelactoren het voorontwerp voorkeursbesluit te duiden.
- Het publiek bekend maken heeft volgende voordelen:
 - Je krijgt zicht op de zwakke punten van het besluit en je kan daar op inspelen. Dit kan helpen richting het formele openbaar onderzoek.
 - Je krijgt zicht op de visie van de betrokken actoren mbt de keuze van het voorkeursalternatief. Dit kan helpen in de verdere opbouw van het draagvlak voor die keuze.

COMMUNICATIE

- Keuze voor een publiek debat dat je zelf organiseert (actorenoverleg, workshops,...) eerder dan voor een debat in de media (en buiten het proces) op basis van een uitgelekt document.
- De politiek kan als eerste communiceren met de media, wat de beleidsbeslissing sterker maakt omdat je op die manier de onderbouwing van de keuze centraal kan stellen.

